

1518.

Testamentos

7-322-35

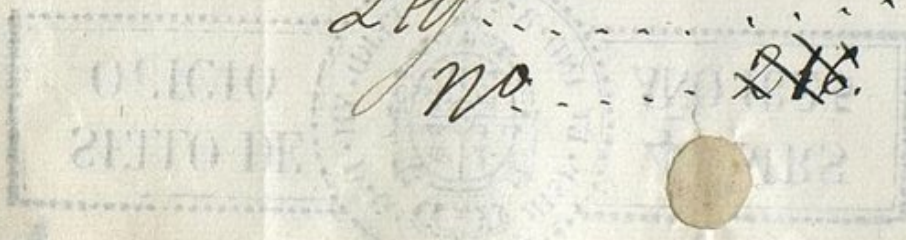
Aranda

Copia simple de una Clausula del
Testamento de D. Juana Cruilles y Nita
Demany: hecho en Barcelona a 20 de
Abril de 1518, por la que instituye por
su heredero universal a su hijo D. Carlos

Leg.
No.

4

~~216~~ 212

Aranda:

n 216.²

Comisla del Restarment de
Cruillas y Unademany

№ 2624

№ 1014

clausula de dona
johana de cruïlles
de bilademanç

En lo castell o terme de Dupix ciutat en la baronia de bich per
vostres e termes de aquell, e, en los drets de la casa de cruïlles
en lo castell que possedia lo senyor nostre pare Don Alfons de
cruïlles en lo castell, e, terme de bilademanç vila y baronia de
sta coloma de fornes, e, altres llochys termes delmory, e, jurisdic-
tion que possedien nostres avis de la casa de bilademanç, e, tot
altres drets dret, e, actions nostres que a nos pertanyen, e, pertan-
yeren per qualsevol dret causa o raho a honra de la bulla que
fian fustim, e, sem Gran nostre principal lo dit Don
Carles fill nostre lo qual volem que fuste agnominat de
cruïlles y de bilademanç, e, portar los dits cognoms, e, armes
de aquells senyors altres matura lo dit emperero Don carles fill
nostre fustim, a nos haren ab tot condicio pata y forma que
al temps que ell auptora, nostra heretat o se immiscujen
en aquella any que lo dit de dita heretat ab carta aucta estia
ha de dret sia tingut de transferre transferir, e, cassionar al
dit Joan Pere Dony la heretat y drets que foren del dit y d'ell
Dony pare llur ab tot los drets y pertinençes, e, coses casols
e, dret per raho de dita heretat aconsequir aceptor los ser-
vicio, e, notaries de baronia, e, de la baronia y, Bulla de Ja-
rona per nos en nom de dita heretat e per lo dit Don carles
aconsequida ab carta de gracia los quals, o, lo propietari de
aquella ^E heretat volem comanda al dit Don carles y al senyor
y la dita translacio de heretat del dit me lluy Dony mana
esser al dit Joan Pere feta ab tot los carrachs honoy, e, pro-
fit, e, ab condicio que lo dit Joan Pere presenga, o, se presenga
lo nom, e, armes de Dony senyor matura, e, anora ab los

E fiseran

q. lo qual nos es
proben e confirmom
lo q. que si es

binels fideicomissos continguy en lo testament del dit q. Pere
llur, e, marit nostre com en dit testament ha uindit y fidei-
comissos appoyat al dit Don Carles en favor del dit Joan Pera
e, altres ayres aquells junt appoyat, e, appoyom al dit Joan Pera

h
refaron a ma que
quiscun de ally
grach

en favor del dit Don Carles qui despres la hereditat, e, altres seyos
lo predit testament del dit m. Loys. Doloy Comy bolam que
altamp que lo dit Don Carles lexara la dita hereditat al
dit Joan Pera que elly romanguen dany, e, cobat, e, qual
fossen bona y bastant definitio de seyos dany que quiscun pogues
demanar al altra en loy bany que per nostre ~~diffinitio~~ disposi-
tio aquiscun de ally ~~qu~~ cumpla, e, foyengus lo carrach
de dotar loy germanys dany segon dit q. lo q. lo Don Carles
tey primaras Dona Elisabet Dona Angala, e, Dona Sagism
da, e, lo dit Joan Pera la Dona Dionisa y si noy binint ne
auram collocada alguna no bolam pero que algu dany dany
nostre filly ~~hi foyent~~ demanar. o, fer quistio. Exequunt
de la hereditat del dit Don Carles entenem disposam, e, bolam
barix, e, romandea com dit q. loy notaries, e, forinarios de
Girona que ab gaura de racobiar son per nos en nom
del dit Don Carles per credit que com haxen tantis. e, po-
bre affo faherem, e, fermarem esta transactio y concordia ab
lo noble don franck de raquesany onca de dany filly nostre
bolam, e, monam que encontinent aonyseguida adat de
contractar quiscun de dany filly nostre sic tingus de lohar y
aprobar ratificar, e, confirmar la dita transactio auinensy
ala definitio, e, remissio que en aquella se contenen
e, si per ventura lo dit Don Carles haxen nostre, o, lo dit
Joan Pera no compliran, o, no bolran obseuar aquesta
nostre dispositio com dit q. aquell que contradira no complira
o, no obseuara, o, altre quastio ^{grach} sia primat de herentia lera
e, tot profit de aquist testament, e, lo que perdria sic, e,

5
parrungas de substitució foy porra, e, si ab d'ells hi contradicció
o, no obsequien, o, quats intamparan fien los porras del
profite de nosras beres, e, parrunga a diey substitució, e, si parr
benura lo que dan no bulla lo die de nosras obit lo die
Don Carls no biura, o, biura, e, onoy berura no fiera, o, fiera
e, morra quant que quant fany infans idest liberes on, o, molts
o, ab los infans idest liberes algu del qual no parrandria
a dot de bint onoy entres casos, e, quiscun de ells substitució
al die Don carlos, e, a nos infirmim lo die Don joan parr fill
nosra e. Germa seu, e, equal parrmort los infans idest liberes
de aquell die Don joan parr aixi que es parr que si molts
eran lo major nos e, apra los altres segons ordre de primo
geritura e, parrmort mides descendens parr esta linea maf-
culina a los fembras e, fide die Don joan parr los horas no
biura ni los infans com die e, fany noy aua o, biura e, onoy
eran no fiera parr com no biura, o, no pora, o, hueren fiera
e, morra quant que quant fany infans idest liberes on, o,
molts de legitim y carnal matrimoni parrcasos, o, ab los infans
algu del qual no parringues ala dita dot de bint onoy e
diey casos, e, en quiscun de ells substitució al damunt diey
e onoy infirmim la dita dona Elisabet filla nosra si biura
e, ella parrmorta foy infans idest liberes foy lorde, e, parrlatio
de molts eran que e, dita del liberes del die Don joan parr
e, si la dita dona Elisabet filla nosra los horas no biura, o,
biura e, apra morra quant que quant fany infans idest
liberes on, o, molts de legitim y carnal matrimoni parrcasos
e, ab los infans com diey idest liberes algu del qual no parran-
dria a dot de bint y finta onoy en diey casos e, quiscun de aquells
substitució ala dita dona Elisabet e, altra damunt diey e onoy infir-
mim la dita dona Angla filla nosra si biura e, sino biura los
infans idest liberes a ella sobre biura si molts segons lo
ordre, e, parrlatio de mides que die e, d'ells del liberes

6
rey del dit Don Joan Ferrer fill nostre, e si la dita dona Angala
lay horay no viura o viura e anq' haseua no sea gres q'us
no ~~haseua~~ sea gres q'us no bobera, o, no bobera o haseua
sea e, morra apres que quant que quant say infans
idest librey on omolty de legitim, e, carnal matrimoni
procurat, o, ab taly infans idest librey algu del qual no sea
usenda ala dita ^{dit} dot de ~~ffera~~ haseua en ditz cas, e quis
un de aquells substitucio ala dita Angala e altres damunt
ditz, e, onq' institim la dita Dona Sagimunda filla nostra si
viura e a ella gres morka say infans idest librey on, o, molty
say lordea e, gres q'us que d'apuy q' dit, e, si per ventura la dita
Dona Sagimunda lay horay no viura o viura, e, onq' haseua
no sea o sea e, morra quant que quant say infans idest
librey on haseua molty de legitim y carnal matrimoni procurat
ab taly infans con dit q' algu del qual no sea usenda a ella
de facta haseua en ditz cas, e, quis un de aquells substitucio
a ella e, ab altres damunt ditz, e, onq' institim la dita Dona
Dionisa filla filla nostra si viura, o, sino viura ella gres
morka say infans idest librey on, o, molty de legitim e
carnal matrimoni procurat, e, si molty sean say lo ordea e,
gres lordea que dit d'apuy del altres librey de lay altres fillas
nostres mes auon donam e, assignam en tudos e, en son unq'
curador de lay personas del bey del dit fill, e, filla nostre
lo Rey Ferrer Donjon de Aragay Capthala mo luy d'apuy
Andriacha de la seu de Prada lo honor en Presa Dija mar
cada ciutada de dita ciutat sollicitant ~~ala cost de officio~~
e, o, p' q' aquells paranyera que lo dit tudos, e, curador
cullen conformar, o, assignar segon nostre desig, e, voluntat.
Mes auon volame monam q' nostre intentio declaram que
algu, o, alguna del d'apuy nomenat, o, congrejat quis sea say
orday instituit oen religio profa que sino pogues contractar
matrimoni no seagus per instituit ni substitucio demanat.

Et
Bibla de ~~capthala~~

o, congres en nostra successio Encomendans prouehim quasi loy he
 raras demunt ditzo prouehidron a fembra per defalliment de
 maydes. o prouehidron a maydes de altre cognom de la successio
 loy prouehidron se hajan a cognominar del cognom de la successio segon
 maydes anem prouehit, e portar armes de aquelles sey miche
 ra.

Item prouehim que si en nostra vida auerem pagada alguna
 cosa per ditzo no entrem aquella duplicer, e encara bolam
 que aquell qui contrafara, o contrauindra a nostra disposicio
 testamentaria sia punit del profit de nostra heretat e bonys.
 Item sabem la forma de nostra patrimoni e de certa sentida
 prohibim nostra heretat de trauera solcidia o dret de heren
 de leas. may prohibim per lo heren grau de fideicomissio
 o subrostitio ~~esse de fideicomissio~~ o retinguda la heretat plenament
 e integra ~~per deductio de quarta rebelianica~~ de quarta rebelianica o altra dret
 en bolam esse retinguda la heretat plenament e integra
 sey deductio de quarta rebelianica no altra dret e que son
 content del fruit que rebrey auerem e aquista e nostra
 de rera voluntat la qual bolam bolam per dret de testame
 nt. e fino bolam per dret de testament que bolam per
 dret de codifit o de altra de rera voluntat que millor
 bolam juga, e tenir de la qual de rera voluntat nostra
 bolam e monom esse sey bonys originaly testaments sey
 llet autenticy daupela y cegras com son bity al notari
 deuel perit al qui intera y auerem actum et firma
 non fuit pro originem testamentum se ultima volun
 ty per supra ditam testationem sup laiali se mon
 ut profetur Bar^e die martij bigesima mensij aprilij
 anno a natiuitate domini millesimo quingentesimo deffimo
 octavo sigtuum

Rayfala de Dona yotona
de cruhilloj y biladama

N. 229.